

i aquí ens tens. Aquesta és la casa. Això Succeïa l'any 1912 i la va construir en Josep Puigdomènech (Mestret).

—*Què pagàveu de La Ferreria?*

—A més de ferrar l'euga de l'amo de franc, pagàvem per la casa i tres quarteres de terra apte per cultiu, unes trescentes pessetes l'any.

—*Esteu d'acord amb la manera de treball actual? Tornaríeu als temps passats?*

—Hi estic molt d'acord i no tornaria enrera per res. Era una vida molt «arrastrada». Ara, amb menys patir, es fa més feina.

—*Quina és la feina que us ha agradat més fer?*

—Arreglar i fer eines de pagès.

—*Què valia una fanga o una magalla?*

—Una magalla valia set o vuit pessetes i una fanga catorze o setze, segons ella.

—*De les eines que ja feia servir el vostre pare, en teniu alguna?*

—Fins fa poc temps encara fèiem servir la màquina de foradar ferro. De les que vaig comprar jo encara serveix la de caragolar cercles de carro. Ja havia servit quan estàvem a La Ferreria i em sembla que si s'ha de jubilar no serà per inservible sinó perquè s'acabaran els carros.

—*Quan us vàreu començar a mecanitzar?*

—Un cop instal·lada l'electricitat a Santa Eulàlia, el primer que vaig comprar va ésser un motor per fer anar la fornal. Fa uns trenta anys i encara serveix. Totes les altres màquines que veus han estat adquirides pel meu fill i les més modernes pel meu nét.

—*Amb aquesta llarga xerrada m'he adonat de la vostra aguda memòria. No us vull cansar més. Però abans de plegar heu d'explicar-me alguna anècdota. Oi que en recordeu alguna?*

—Jo considero que la vida d'una persona és una anècdota contínua, però, és clar, sempre hi han coses que queden més marcades a la memòria, sigui per la seva singularitat o bé per les circumstàncies en què ha succeït. Mira, un dia que vàrem matar el porc, va pollinar l'euga negra, vaig comprar un carret nou i vaig treure de la rifa. Part de la rifa em va servir per comprar un rellotge com a record. Fa quaranta anys i encara camina, i a l'hora. També he tingut hores alegres i hores amargues. D'aquestes últimes val més que no en parlem, no perquè no les recordi, sinó perquè no vull que em planyin. L'alegria més grossa que he tingut va ésser el dia que vaig saber amb certesa que el meu fill Miquel havia travessat la frontera amb França durant l'última Guerra Civil.

Aquí poso punt final a aquesta agradable visita —almenys per mi— amb l'avi Ferrer. El deixo entremig del brogit de martinets, soldadures elèctriques, màquines de serrar ferro i moles d'esmeril, dret davant de la fornal, contemplat i vigilant com el foc fa tornar roent el ferro per forjar-lo a cops de martell, amb aquell delit d'un home jove de cor i d'esperit i amb la satisfacció del deure complert.

JOSEP MARGENAT SAMPERA